

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

In II. III. IV. Præceptum De Juramentis, Votis, Observatione Festorum, & Jejuniorum, ac obligatione Pietatis & Observantiæ erga Majores: Charitate & Misericordia erga proximum. Pars III.

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Sectio I. Votorum ac Juramentorum Extinctio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60022)

mutandi vota, ut prudenter relaxet, definiet ex ipsa experientia, utram nimirum memoria voti nuncupati retraxerit poenitentem à recidiva, nec ne. Si enim retraxit, non relaxet: si fecerit, relaxet in nomine Domini, quia votum istud, & nova obligatio nihil ipsi proficit, nisi ad graviolem culpam.

CAPUT III.

De votorum, & juramentorum deobligatione.

VOta cessant obligare voventem generatim quatuor modis: *extinctione, irritatione, dispensatione, ac commutatione.* Iisdemque omnino modis cessant obligare juramenta promissoria, sive absoluta; sive confirmatoria promissionis factae Deo (non item semper factae homini, ut infra patebit); & insuper speciali modo sibi proprio, cessant per remissionem seu condonationem alterius, cui, vel in cujus commodum promissio jurata facta est, ut infra suo loco notabimus.

SECTIO I.

Votorum ac juramentorum extinctio

SUMMARIUM.

1. Obligatio votorum, ac juramentorum extinguitur:
2. I. ablatione, vel mutatione notabili ipsius materiae: aut
3. II. finis principalis voti: aut
4. III. circumstantia per se principaliter intentae:
5. IV. Aut alterius aequivalentis ex improviso accidentis.
6. Talis autem mutatio; vel impedimentum occurrens debet esse quid notabile; se tenens ex parte materiae; non solum tantum: V 5 7. lib.

7. Unde nullum incommodum, vel periculum, etiam non liberat ab obligatione voti, si id fuit prævisum.
8. Si tamen talis mutatio, vel impedimentum sit perpetuum obligatio omninò extinguitur, secus si temporarium.

ASSERTIO I.

1 **V**Otorum, ac iuramentorum obligatio extinguitur seu expirat, ablatione, seu notabili mutatione materia; aut finis principalis; aut cuiusvis circumstantia per se principaliter intentæ, et in mente, aut alterius equivalentis ex improviso accidentis. Commiffima Sanch. l. 4. c. 2. n. 8. Laym. l. 4. c. 8. n. 3.

§. I.

Ablatione, vel mutatione notabili ipsius materia.

2 **V**T pote, si fiat ex possibili impossibilis; ex licito illicita; ex bona, & meliori, indifferenti in finem bonum, majoris boni impeditiva: idque vel in toto, vel in parte per se divisim promissa. Ut si iuravisti peregrinationem annuam, & jam senio confectus amplius perficere nequeas, aut si perficere iusto officio satisfacere non possis, aliudve magis bonum omittere deberes: eo ipso extinguitur, et se ipso cessat obligatio voti, vel pro semper, vel interim ad tempus, prout impotentia implendi perpetua, vel temporalis tantum fuerit. Exemplum alia copiosè obvia sunt in superioribus, præsertim Sect. 2. c. preced. de materia mixta voti; quæ vide, & refer.

§. II.

Ant finis principalis:

Cessante enim fine principali voti, semper cessat obligatio voti (itemque juramenti) non item cessante fine secundario tantum. *Communis DD. apud cit.* E. g. Vivit quis, vel juravit quotidie Petro pauperi eleemosynam daturum ad sublevandam ejus inopiam, interim Petrus fit dives, vel non amplius eget tali ope, cessat tuum votum, quia cessat finis totus voti, qui erat sublevatio ejus inopiæ. Item vovisti certam eleemosynam dare Petro pauperi: si finis principalis tantum fuerit bonum seu sublevatio inopiæ istius in individuo pauperis, mortuo illo, obligatio voti cessat. At verò, si finis principalis illius eleemosynæ devota fuerit facere opus bonum in honorem DEI, & bonum animæ tuæ, & solum secundario ob aliquam causam elegisti illum pauperem, Petrum potius, quàm aliū, mortuo, vel non egente amplius illo paupere, debetur eleemosyna alteri pauperi: eadem ratione, sicut in legatis docent *Bartholus*, aliique Juristæ in *Legem Pater. ff. de Legatis. 3.* Abbas, alii Canonistæ in *cap. Nos quidem de Testamentis n. 14.* Atque in dubio hoc posterius præsumitur de tali intentione. Exemplum habes in *Jure c. magna de voto, & voti redemptione.* Episcopus Trecentis votum fecit peregrinationis Hierosolymitanæ simul animo obtinendi libertatem suæ Ecclesiæ à comite Campaniæ ibi comorante. Ut autem mortuum illum Comitem esse perlatum fuit, nulla judicata fuit promissio. Pontifex tamen consultus votum tanquam non ex-

tin-

inctum commutavit in alia bona opera; eò, quod
 finis impetrandi auxilii à comite non videbatur
 Ius principalis, sed etiam alius ex motivo Religionis
 & cultus exhibendi locis sacris; fortè etiam per
 intentus independenter ab illo auxilio impetrato
 aut certè ita fecit Pontifex ad majorem conscientie
 securitatem: prout explicant DD. communitati
Suar. Sanct. Laym. lib. 4. traët. 4. c. 8. n. 2.

§. III.

*Aut cujusvis circumstantia per se principaliter
 intentia.*

4 **V**g. Vovit femina peregrinationem loci
 quam, ut filio sanitatem impetret, interim filio,
 cessat obligatio voti, quia illa circumstantia
 per se principaliter intentia fuit à vovente.
 Huc reter dicta omnia de voto conditionato. In
 votum factum ad tempus determinatum ratione
 ipsius temporis, & ad finiendam obligationem
 pote ob specialem respectum, & honorem talis tem-
 poris, vel diei, elapso illo die, vel tempore, ex-
 guitur, & omninò cessat. Secus est, si votum
 factum sit ad determinatum tempus, non ratione tem-
 poris, sed solum ratione voti implendi, atque
 non ultra diferendam executionem voti. Ratio
 nem, & Exempla habes abundè *cap. præced. §. 3. §. 4.*

§. IV.

*Aut alterius æquivalentis ex improvise
 accidentis.*

5 **P**RO quibus omnibus esto *Regula Generalis*
 Quotiescunque tanta intercedit mutatio,

vumque, ac improvifum impedimentum, vel accidens fupervenit, quod fi ab initio fuiffet, voti valorem, & obligationem impediviffet; aut rationabiliter præfumi poffet voventis intentionem fe ad talia non extendiffe, fed fine dubio excepturum, vel negaturum fuiffe, fi in mentem veniffet, vel de eo interrogatus fuiffet: aut denique tale quid occurrat, quod excufaret, & tolleret obligationem præcepti Ecclefiæ de tali re facienda; tunc etiam ceffat, & extinguitur obligatio voti de ejusmodi re facienda. Communiffima DD. Abbas *in c. 1. de voto, Sylvefter, Angelus Azorius*, aliisq; cirt. Suar. l. 4. de voto c. 19. & optimè explicans Sanch. l. 4. c. 2. à n. 18. & ex eo Laym. cit. c. 8. n. 3. Sumitur ex *L. Pluribus §. etfi placeat ff. de verb. obligat.* Ubi dicitur: *Obligatio extinguitur, fi in eum casum incidit, à quo incipere non potest.* Ratio fundamentalis eft: quia in votis, alioquin ftrictè interpretandis, ifta conditio femper intelligi debet: *In quantum eft licitum, rationabile, & mortaliter poffibile.* E. g. Vovifti Religionem Juvenis, & pofttea voti trangreffor uxorem duxifti: eâ mortuâ, in feneftute tua, quando admodum difficilis, & infolitus videbitur ingreffus Religionis, & maximè fi Religioni ineptus, & inutilis factus, folutus eris à voio. Ita citati omnes. Vovifti magnam eleemofynam, Altare, Templum ædificare, &c. pofttea verò depauperatus, aut gravem jacturam paffus, votum tuum impoffibile moraliter evadit, ut valdè difficulter exequi poffes, &c. folutus eris, durante ea impoffibilitate: *Omnes.* Vovifti certa jejunia, Sacra, peregrina-

naq;

nationes annuas, postea superveniente tanta infirmitate, senectute, gravi necessario labore, quo exsaris ab obligatione præcepti Ecclesiæ de jejunio vel Sacro audiendo, etiam excusaberis ab obligatione voti, durante tali impedimento. Vovisti jejunare singulis feriis sextis perpetuò, nihil cogitans de Natali Domini, interdum in feriam sextam incidente; non teneris jejunare illa die occurrente Nativitatis; quia sic etiam permittit lex Ecclesiæ. Secus esset, si voves de eo cogitasses, & tamen solutè singulis feriis sextis jejunare vovisses; tamen enim etiam illum diem comprehendisses tuo voto, uti contingit apud Fratres Minores; & ita in similibus aliis casibus resolvendum est. Revide etiam dicta supra de interpretatione voti. Porro tria sunt observanda sunt.

- 6 I. Mutationem illam, vel impedimentum, quod currens debere esse quid notabile, tenens se ex parte materiæ, vel executionis voti, in ordine ad ipsam facultatem, vel vires voventis, & non tantum in ordine ad voluntatem; manente enim ipsa res possibili moraliter, regulariter semper manet obligatio, etiamsi voluntas, mutata, vel penitens totum ter ab illa avertatur, v. g. Vovisti Castitatem, obedientiam in Religione, postea expertus difficultatem tuam in servanda Castitate, in obedientia, in Religionis austeritate, poenitentiam ductam voluntatem primam retractas, & si hanc difficultatem, vel austeritatem à principio expertus fuisset, utique non vovisses: non obstante tali difficultate, manes voto obligatus: quia mutatio illa

difficultas nova non est in ordine ad potestatem, sed tantum in ordine ad voluntatem voventis: quæ si sufficeret ad extinguendam obligationem voti, vel alterius promissionis, nullum erit firmum votum, vel promissio, cujus obligatio, mutata voluntate voventis, vel promittentis, non facillimè eludi posset ob exiguas causas.

II. Nullum grave incommodum, vel periculum 7 etiam mortis liberat ab obligatione voti si tale incommodum, vel periculum prævisum fuit, vel ut rationabiliter subeundum prævideri potuit, ac debuit; quia tunc est virtualiter intentum. V. g. Vovit quis servire certis infirmis in nosocomio, etiam si timeatur contagio adveniente peste, & immineat periculum mortis, non liberatur à voto; quia tale periculum ejusmodi obsequia per se comitari solitum prævidit, vel prævidere debuit. Unde & quidam dicunt votum Carthusianorum abstinendi à carnibus obligare etiam in periculo mortis, quia eam obligationem, & periculum prævidere possunt.

III. Considerandum est, an impedimentum 8 vel mutatio talis circa materiam, vel circumstantiam voti sit perpetuum, vel temporale tantum. Si enim perpetuum impedimentum fuerit, extinguitur omninò, & tollitur obligatio. Si verò temporale tantum, vel ad tempus certum duraturum, non extinguitur omninò obligatio voti, sed tantum suspenditur, & cessat pro eo tempore, quo durat impedimentum, quo cessante reviviscit obligatio. *Expresè c. Quo super h. Unde credimus distin.*

distinguendum, de voto, &c. V. g. Qui pro eleemosynam, Altare, Lampadem, peregrinationem, &c. postea in paupertatem incidit, pro eo tempore obligatio voti: at redeunte meliori fortuna, redibit etiam obligatio. Quod etiam observatur in civilibus debitis. Similiter, qui contraxit Religionem, & postea uxorem dixit, mox brevi conjuge, adhuc sanus, & valens, voto obligatur. Ita in similibus.

SECTION II.

Votorum, ac Juramentorum irritatio

SUMMARIUM.

9. Usque ad n. 12. *Votorum, ac juramentorum irritatio triplex.*
12. *Irritatio voti, vel juramenti quid?*
13. *Omnia vota Religiosorum, etiam Prælati non præjudicantia irrita esse voluere Antiqui. Sed verius?*
14. *Illæ tantum vota simplicia Religiosorum invalida sunt, quæ Superiorum præceptis præjudicant.*
15. *Non verò alia non præjudicantia.*
16. *Prælati tamen seu Superior, etiam localis per se aliquid irritare potest ejusmodi vota:*
18. *Religiosorum scilicet sibi actu voto obedientia subditorum non Novitiorum, aut suorum ante professionem factorum.*
19. *Quinam dicantur impuberes, minores, vel minores?*
20. *Omnia vota impuberum per se directe irritari possunt a Patre vel Tutore,*
21. *Etiam post annos pubertatis, si pubes factus ea non confirmavit, vel ratificavit.*
23. *Illæ verò solum vota filiorum puberum post pubertatem emissa à patre irritari possunt, quæ ei in familia administratione præjudicant.*
24. *Quæ patria potestas irritandi vota filiorum impuberum in defectu patris extenditur etiam ad Tutorem.*